

Michał Pytel

Black Lives Matter

Czy BLM to ruch marksistowski?

Sprawa George'a Floyda

Black Lives Matter (w dosłownym tłumaczeniu: „Czarne życia mają znaczenie”) to ruch społeczny, który powstał w USA w 2013 roku¹. Światowy rozgłos uzyskał jednak dopiero w 2020 roku, kiedy to po śmierci 46-letniego Afroamerykanina George'a Floyda aktywiści BLM wywołali falę protestów i zamieszek na terenie całych Stanów Zjednoczonych. Okoliczności zgonu czarnoskórego mężczyzny podczas policyjnej interwencji dokonanej przez białego policjanta Dereka Chauvina zbulwersowały znaczną część amerykańskiego społeczeństwa, wzmacniając panujące wśród opinii publicznej oskarżenia o rasizm i nadmierną brutalność policji wobec Afroamerykanów. Zatrzymany pod zarzutem posługiwania się sfałszowanym banknotem dwudziestodolarowym Floyd został skuty przez funkcjonariuszy, a następnie przyciśnięty przez Chauvina kolanem do ziemi. Policjant uciskał zatrzymanego nawet po tym, gdy ten stracił przytomność, co ostatecznie doprowadziło do jego śmierci².

Niewygodne fakty

Zajście zostało sfilmowane przez przechodniów, a nagrania, na których George Floyd informuje policjanta o trudnościach z oddychaniem i w zamian za zejście ze swojej szyi obiecuje funkcjonariuszowi posłuszne wykonywanie poleceń, szybko trafiły do sieci. Już następnego dnia wszyscy czterej policjanci biorący udział w interwencji zostali zwolnieni

¹ *Herstory*, blacklivesmatter.com, dostęp online: <https://blacklivesmatter.com/herstory/>.

² Silverman H., *Floyd was "non-responsive" for nearly 3 minutes before officer took knee off his neck, complaint says*, edition.cnn.com, 29.05.2020, dostęp online: https://edition.cnn.com/us/live-news/george-floyd-protest-updates-05-28-20/h_d6de512e51a8858a57f93ffa732c2695.

z pracy, co jednak nie zatrzymało lawiny nadchodzących wydarzeń³. Jak wykazały pośmiertne badania, Floyd miał chorobę niedokrwinną serca, a w jego organizmie znajdował się szereg substancji odurzających: metamfetamina, fentanyl, kannabinoidy i ich pochodne⁴. Wszystkie te czynniki w dużym stopniu przyczyniły się do jego śmierci. Co więcej, media niechętnie informowały opinię publiczną o tym, że mężczyzna był wielokrotnie notowanym przestępcą, który spędził kilka lat w więzieniu m.in. za włamanie i napad z bronią w rękę na ciężarną kobietę⁵.

Kulisy śmierci Floyda

Technika unieruchomienia osoby leżącej na brzuchu poprzez dociskanie jej kolanami do podłoża jest powszechna i używana przez policję na całym świecie. Okoliczności śmierci George'a Floyda wzbudziły jednak wątpliwości wśród przedstawicieli służb mundurowych co do słuszności stosowania tej metody. Funkcjonariusze zaczęli mieć obawy co do bezpieczeństwa dla zdrowia i życia osób zatrzymanych w ten sposób. Według analizy patologów przeprowadzających sekcję zwłok George'a Floyda przyczyną jego śmierci było „zatrzymanie krążenia i oddechu jako powikłanie interwencji policyjnej, unieruchomienia i ucisku szyi” (wniosek grupy przeprowadzającej pierwszą sekcję) oraz „uduszenie spowodowane uciskiem na szyję i plecy, co odcięło dopływ krwi do mózgu” (wniosek grupy przeprowadzającej drugą sekcję)⁶. W przekazach medialnych dotyczących sprawy akcentowano wersję, zgodnie z którą zgon Floyda nastąpił w wyniku ucisku szyi. Taką wersję wydarzeń można

³ Kaul G., *Seven days in Minneapolis: a time-line of what we know about the death of George Floyd and its aftermath*, minnpost.com, 29.05.2020, dostęp online: <https://www.minnpost.com/metro/2020/05/what-we-know-about-the-events-surrounding-george-floyds-death-and-its-aftermath-a-timeline/>.

⁴ Bartnicki D., *Jak zginął George Floyd?* [w:] „Gazeta Policyjna”, 2020, nr 185, dostęp online: <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2020/numer-185-sierpień-2020/192399,Jak-zginął-George-Floyd.html>.

⁵ *EXCLUSIVE: A new start turns to a tragic end for George Floyd, who moved to Minneapolis determined to turn his life around after being released from prison in Texas*, dailymail.co.uk, 28.05.2020, dostęp online: <https://www.dailymail.co.uk/news/article-8366533/George-Floyd-moved-Minneapolis-start-new-life-released-prison-Texas.html>.

⁶ Bartnicki D., *op. cit.*

wykluczyć, gdyż nacisk na szyję nie był obustronny; przez większą część interwencji Floyd był przytomny i mógł mówić, a w obrębie jego szyi nie znaleziono zmian pourazowych ani krwawych wybroczyn. Zatem faktyczną przyczyną jego śmierci była niemożność nabrania powietrza do płuc. Floyd leżał na ziemi, jego ręce były skrępowane na plecach, a klatka piersiowa dociskana do ziemi. Z tych względów nie miał pełnej ruchomości oddechowej. Jego schorzenia i przyjęte wcześniej substancje psychoaktywne okazały się dodatkowymi czynnikami, które ostatecznie złożyły się na tragiczne konsekwencje policyjnej interwencji w amerykańskim Minneapolis⁷.

Wątpliwa działalność Black Lives Matter

26 maja, czyli dzień po śmierci George'a Floyda, na ulicach Minneapolis, w którym doszło do zdarzenia, wybuchły protesty. Początkowo miały charakter pokojowy, lecz jeszcze tego samego dnia część demonstrantów wszczęła zamieszki, podczas których atakowano posterunki policji, plądrowano sklepy oraz podpalano i niszczone samochody⁸. Z każdym kolejnym dniem rozruchy rozprzestrzeniały się na następne miasta w Stanach Zjednoczonych. Protesty objęły w końcu swym zasięgiem wszystkie kontynenty⁹. Znacznej części z nich na terenie USA towarzyszyły podpalenia, grabieże oraz starcia z policją, a miejscami ataków stawały się również sklepy należące do czarnoskórych właścicieli, a nawet firmy deklarujące solidarność z protestującymi. Merytorycznym aspektem demonstracji był w głównej mierze sprzeciw wobec bezkarności policjantów, którzy brutalnie nadużywają władzy w stosunku do Afroamerykanów. Śmierć Floyda stała się najgłośniejszym przypadkiem z wielu podobnych spraw, do jakich przez dziesięciolecia dochodziło w USA. Protesty pod szyldem BLM wedle szacunków przyniosły straty

⁷ *Ibidem.*

⁸ Kaul G., *op. cit.*

⁹ Murphy J., Smith S., Wu J., *Map: George Floyd protests around the world*, nbcnews.com, 09.06.2020, dostęp online: <https://www.nbcnews.com/news/world/map-george-floyd-protests-countries-worldwide-n1228391>.

rzędu miliardów dolarów¹⁰, tysiące aresztowań¹¹, a przede wszystkim spadek zaufania do policji.

Hipokryzja założycielki BLM

W kwietniu 2021 dziennik „New York Post” ujawnił finansowy skandal dotyczący jednej z trzech założycielek Black Lives Matter – Patrisse Cullors. Według doniesień gazety aktywistka tuż po tragicznej śmierci George’a Floyda i u szczytu popularności protestów rozpoczęła inwestowanie w nieruchomości. W przeciągu kilku miesięcy Cullors miała zakupić 4 rezydencje o łącznej wartości 3,2 mln dolarów. Komentatorzy twierdzili, iż chciała wykorzystać swoją rozpoznawalność, a także społeczne oburzenie do zawarcia korzystnych dla siebie transakcji¹². W tym samym miesiącu Black Lives Matter oficjalnie zaprzeczyło, aby wydatki Patrisse Cullors były finansowane z pieniędzy organizacji, przedstawiając dokumenty świadczące o tym, że w okresie od 2013 roku otrzymała ona od BLM łączną kwotę opiewającą na 120 tys. dolarów¹³. Zachowanie Cullors budzi jednak kontrowersje w zestawieniu z głoszonymi przez nią poglądami, jako że jest przeciwniczką własności prywatnej i żąda odebrania majątku białym Amerykanom, którzy zbili go na pracy niewolniczej¹⁴. Co więcej, sama organizacja BLM na wsparcie swojej działalności otrzymała ponad 100 milionów dolarów od znanych lewicowych organizacji, takich jak: Fundacja Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations) George’a Sorosa czy Fundacja Forda (Ford

¹⁰ Kingson J. A., *Exclusive: \$1 billion-plus riot damage is most expensive in insurance history*, axios.com, 16.09.2020, dostęp online: <https://www.axios.com/2020/09/16/riots-cost-property-damage>.

¹¹ Pavidonis V., *Fact check: Thousands of Black Lives Matter protesters were arrested in 2020*, eu.usatoday.com, dostęp online: <https://eu.usatoday.com/story/news/factcheck/2022/02/22/fact-check-thousands-black-lives-matter-protesters-arrested-2020/6816074001/>.

¹² Cheda R., *Jak zbić majątek na antyrasizmie? Korupcja BLM*, gf24.pl, 19.04.2021, dostęp online: <https://gf24.pl/27276/jak-zbic-majatek-na-antyrasizmie-korupcja-blm/>.

¹³ Palma B., *No Evidence BLM Co-Founder Patrisse Cullors Used Donations To Buy House*, snopes.com, 23.09.2021, dostęp online: <https://www.snopes.com/fact-check/patrisse-cullors-topanga-house/>.

¹⁴ Cheda R., *op. cit.*

Foundation), której fundatorem był Henry Ford, pionier przemysłu motoryzacyjnego¹⁵.

Ideologia i wielka polityka

Ogromna skala i powszechność demonstracji BLM może rodzić pytanie, czy faktycznie był to oddolny, spontaniczny rozruch, który wymknął się spod kontroli, czy też zaplanowana i zorganizowana akcja mająca na celu uzyskanie korzyści politycznych. Odwoływanie się do problemów mniejszości rasowych na terenie USA stanowi bardzo ważny element programu jednej z dwóch największych amerykańskich partii politycznych – Partii Demokratycznej, a także organizacji o charakterze lewicowym¹⁶. Patrisse Cullors – jedna z trzech założycielek Black Lives Matter – w wywiadzie

z 2015 roku przyznała, że ona i druga z założycielek ruchu Alicia Garza są „wyszkolonymi organizatorkami, wyszkolonymi marksistkami i znają teorie ideologiczne”¹⁷. Po demonstracjach BLM wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych w listopadzie 2020 roku wygrał kandydat Partii Demokratycznej Joe Biden, który poprzez wideokonferencję wystąpił podczas pogrzebu George’a Floyda¹⁸. Były policjant Derek Chauvin nie pozostał bezkarny. W czerwcu 2021 roku uznano go winnym popełnienia morderstwa i skazano na 22,5 roku pozbawienia wolności¹⁹.

¹⁵ Richardson V., *Black Lives Matter cashes in with \$100 million from liberal foundations*, washingtontimes.com, 16.08.2016, dostęp online: <https://www.washingtontimes.com/news/2016/aug/16/black-lives-matter-cashes-100-million-liberal-foun/>.

¹⁶ Encyklopedia PWN, *Partia Demokratyczna*, dostęp online: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Partia-Demokratyczna;3954567.html>.

¹⁷ Ball J. A., *A Short History of Black Lives Matter*, therealnews.com, 23.07.2015, dostęp online: <https://therealnews.com/pcullors0722blacklives>.

¹⁸ *Tłumy na pogrzebie George'a Floyda w Houston. "Sprawił, że pozostali z nas będą mogli teraz oddychać"*, wiadomosci.gazeta.pl, 10.06.2020, dostęp online: <https://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114881,26019270,tlumy-na-pogrzebie-george-a-floyda-w-houston-polaczono-sie.html>.

¹⁹ Czarnecki M., *Derek Chauvin - zabójca George'a Floyda - skazany na 22,5 roku więzienia*, wyborcza.pl, 25.06.2021, dostęp online: <https://wyborcza.pl/7,75399,27253228,derek-chauvin-zabojca-george-a-floyda-skazany-na-22-5-roku.html>.